

Bilag til bet. o. lovf. om regulering af kreditformidling.

og sparekassers andel af den samlede kredit- og kapitalformidling har været faldende.

Uanset den store byrde, der således har været pålagt pengepolitikken, har pengeinstitutterne imidlertid loyalt efterlevet aftalerne med Nationalbanken. Der har kun været ganske få og i henseende til den samlede kreditgivning betydningsløse undtagelser.

Der har ikke tidligere fra regeringens side været udtrykt utilfredshed med det frivillige aftalesystem. Det forekommer derfor Fællesrepræsentationen at være en unødigt drastisk foranstaltning nu at gennemføre pengepolitiske ændringer ad lovgivningens vej fremfor at søge de ønskede ændringer tilvejebragt gennem en tilpasning af de frivillige aftaler.

I de generelle bemærkninger til lovforslaget og i ministerens fremsættelsestale påpeges, at der på trods af de stramme regler for pengeinstitutternes udlånsaktivitet, som udlånsloftet har været udtryk for, på det seneste er sket en kraftig stigning i den samlede kreditgivning, der i høj grad har medvirket til en forøgelse af efterspørgslen. Ifølge lovforslagets § 1, stk. 2, skal økonomiministerens regulering af kreditformidlingen derfor kunne ske såvel i form af begrænsninger i omfanget af nye kreditter, der må bevilges i en nærmere fastsat periode (bruttobevillingerne), som ved grænser for omfanget af de samlede meddelte kredittilsagn (nettobevillingerne) samt grænser for det til enhver tid trukne beløb på de bevilgede kreditter (faktiske udlån).

Den i første halvår 1973 skete stigning i bankernes udlån skyldes først og fremmest en øget udnyttelse af de bevilgede kreditter. Der har været en betydelig stigning i låneefterspørgslen, og sammen med udlånsloftet har dette naturligt medført, at virksomheder, der selv har udnyttet deres lånemuligheder fuldt ud, via forøgelse af kreditt køb og lignende i øget grad har presset deres overskydende låneefterspørgsel over på virksomheder, som endnu rådede over uudnyttede kredittilsagn. Endvidere har lånepresset medført et øget overtræk af bevilgede kreditter.

I betragtning af den lange periode, hvori udlånsloftet har været gældende, er det imidlertid bemærkelsesværdigt, at der ikke er sket en større stigning i udnyttelsesgraden,

end tilfældet har været. I perioden fra ultimo marts 1970 til ultimo juni 1973 er udnyttelsesgraden for bankernes bevilgede lån således kun steget fra 65 til 70 procent.

Forud for indførelsen af udlånsloftet tog de pengepolitiske aftaler sigte på at regulere udviklingen i de samlede faktiske udlån. Det måtte imidlertid i 1969 konstateres, at pengeinstitutterne i tilfælde af en forudgående stigning i porteføljen af bevilgede kreditter ikke på kortere sigt var i stand til at forhindre en efterfølgende stigning i de faktiske udlån. I erkendelse af denne manglende styringsmulighed blev det derfor bestemt, at genstanden for de pengepolitiske aftaler fremover skulle være porteføljen af bevilgede kreditter (nettobevillingerne) i stedet for de faktisk udnyttede bevillinger.

Fællesrepræsentationen må på denne baggrund finde det umuligt samtidig at opnå en regulering af nettobevillingerne og de faktiske udlån, hvis pengeinstitutternes udlånskunder fortsat skal kunne handle i tillid til, at afgivne kredittilsagn står ved magt, hvilket for kunderne må være af fundamental betydning for deres finansielle planlægning.

Endvidere må fællesrepræsentationen finde det betænkeligt at søge tilvejebragt en særskilt regulering af nybevillingerne, bl. a. fordi det ofte vil bero på tilfældigheder, i hvilket omfang kreditterne tages op til periodisk revision og dermed nybevilling, eller de uændret løber videre i en årrække.

Fællesrepræsentationen skal derfor henstille, at reguleringen fortsat begrænses til porteføljen af bevilgede kreditter.

I bemærkningerne til lovforslaget er anført, at der kan skabes et mere hensigtsmæssigt grundlag for regulering af udlånsaktiviteten ved tilvejebringelse af nye statistiske oplysninger. Fællesrepræsentationen skal hertil bemærke, at den allerede i 1966 indgik i et udvalgsarbejde med Danmarks Statistik med det formål at søge gennemført en udbygning og koordinering af kreditmarkedsstatistikken, herunder først og fremmest en forbedret statistik over udlånes fordeling på formål og erhvervssektorer. I de efterfølgende år førtes en række forhandlinger med Danmarks Statistik om dette spørgsmål. Bankerne har herunder været yderst positivt indstillet til at foretage de fornødne omlægninger af deres registrerings-systemer m.v. Samtidig har Danmarks Sta-